

De raadsleden van de Gemeente Dronten

Onderwerp: Beoordelingskader overlast gemeentelijke bomen

Geachte raadsleden,

De gemeente is eigenaar van ongeveer 18.650 bomen in het stedelijk gebied en verzorgt en beschermt deze bomen. Het belang van bomen in het stedelijk gebied is groot. Bomen zijn belangrijk voor het klimaat, het milieu, de biodiversiteit, hebben esthetische waarde en zijn beeldbepalend. Bomen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van de gevolgen van de klimaatverandering zoals aangegeven in de klimaatstresstests. Mensen voelen zich gezonder in een groene omgeving. Bomen hebben ook een economische waarde; de waarde van woningen in een boomrijke omgeving stijgt en ze dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Bomen leveren op meerdere gebieden toegevoegde waarde. Dit neemt echter niet weg dat bewoners ook overlast van bomen kunnen ervaren. Met het ouder worden van de bomen neemt ook het aantal klachten en meldingen van overlast toe. Er wordt steeds vaker gevraagd om de kap van bomen naar aanleiding van ervaren overlast. Bewoners dienen hiervoor eerder dan voorheen een verzoek in. Daarnaast heeft de energietransitie (het plaatsen van zonnepanelen) ook invloed. Door deze ontwikkelingen neemt de behoefte aan een beoordelingskader met betrekking tot overlast van bomen toe.

In het Groenbeleidsplan 2017 en het door het college in januari 2020 vastgestelde boombeheerplan 2020-2024 zijn algemene uitgangspunten met betrekking tot bomen opgenomen:

1. Bomen horen thuis in elke straat. Ze zijn beeldbepalend voor de dorpen, bepalen de identiteit van de straat en zijn belangrijk omdat ze waarde toevoegen; ze verkoelen, zorgen voor schone lucht, slaan CO² op, bufferen water, breken de wind en leveren voedsel en beschutting aan insecten, vogels en andere dieren. Dieren gebruiken boomstructuren om naar andere gebieden te gaan. Mensen voelen zich gezonder in een groene omgeving. Bomen hebben ook een economische waarde; de waarde van woningen in een boomrijke omgeving stijgt en ze dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Bijlage(n): --

2. Bomen kunnen overlast veroorzaken zoals schaduw, bladeren of allergische reacties. Hoewel overlast heel vervelend is, gaat het algemeen belang voor het individuele belang. Bomen mogen dus een bepaalde mate van overlast veroorzaken. Als ingrijpen toch noodzakelijk is, wordt bekeken of de overlast beperkt kan worden zonder dat de boom verwijderd hoeft te worden.
3. Bomen krijgen de ruimte die nodig is om groot en oud te worden, want hoe ouder en hoe groter de boom wordt, hoe waardevoller zijn bijdrage is aan het groene dorp. We willen dus voldoende grote, oude bomen in de dorpen.
4. Bomen in de groenstructuren (zie de [groene kaart](#)) en waardevolle bomen zijn beeldbepalend voor de dorpen en worden extra beschermd. Het behoud van deze beeldbepalende structuren en waardevolle bomen gaat vóór individuele belangen.
5. Hoe dichter een boom in de woonomgeving van mensen (hofjes, woonstraten) staat, hoe meer invloed bewoners hebben op het behoud of verwijderen van een boom. Voor bomen in de groenstructuren (zie de [groene kaart](#)) neemt de invloed van bewoners af.
6. Variatie in soort, vorm en bloeiperiode van bomen versterkt de beleving van het groen en verhoogt de biodiversiteit, zodat er plek is voor meer verschillende soorten planten en dieren.
7. De gemeente werkt aan de veiligheid en gezondheid van de bomen in de dorpen. Hiervoor is onderhoud noodzakelijk: we inspecteren, snoeien en onderhouden onze bomen.

De gemeente Dronten kent drie categorieën met betrekking tot bomen in groenstructuren: hoofdboomstructuur, wijkboomstructuur en overige boomstructuren. Er zijn drie criteria om te bepalen of een boomstructuur in een van deze categorieën valt of tot het overig groen behoort: de stedenbouwkundige opzet, de functie van de structuur en de mate van openbaarheid (betekenis voor bewoners en bezoekers). De groenstructuur is door uw raad vastgelegd in het Groenbeleidsplan (2017).

Het beoordelingskader overlast gemeentelijke bomen is aan deze brief toegevoegd. Hiermee wordt duidelijkheid geboden aan bewoners, andere belanghebbenden en de gemeentelijke organisatie.

Hoogachtend,

het college van Dronten

Drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

Beoordelingskader overlast als gevolg van gemeentelijke bomen

Type overlast	Toelichting type overlast	Wat kunt u doen?	Wat mag u van ons verwachten? (bij behoud van de boom)	Standpunt gemeente
Blad en bloesem	Na de bloei laten bomen bloesem vallen en in de herfst laten de meeste bomen hun bladeren vallen. In natte tijden kan slipgevaar ontstaan. Dakgoten en afvoeren kunnen verstopen. Door blad en bloesem in tuin en huis kan overlast worden ervaren.	Plaats een bladrooster op de dakgoot of afvoer.	• Regelmatig blad vegen/opzuigen met veegmachine met name bij slecht verterend blad (bijv. plataan) • Plaatsen (en legen) van bladkorven.	• Kappen: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ • Blad in plantsoenen mag in principe blijven liggen. • Op verharding en gazon wordt blad geruimd.
Zachte vruchten	Zachte vruchten rotten en trekken wespen aan. Mogelijk risico op uitglijden. In sommige gevallen overlast door stank.	Gevallen vruchten opruimen.	• Waar vruchten op verharding vallen kan extra wordt geveegd.	Kappen: • Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ • Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): Voor vruchtdragende (zachte vruchten) bomen boven verharding wordt in overleg met bewoners naar een oplossing gezocht. In sommige gevallen kan de boom worden gekapt. Bij de afweging wordt de duur van de overlastperiode, gezondheid/levensverwachting van de boom, de mate waarin de boom beeldbepalend is en eventuele andere overlast meegenomen.
Harde vruchten	In de herfst vallen harde vruchten (kastanjes, eikels, etc.) uit de boom. Mogelijk risico op uitglijden.	Gevallen vruchten opruimen.	• Waar vruchten op verharding vallen kan extra worden geveegd (als gladheid ontstaat door platgereden vruchten)	Kappen: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹
Allergie voor stuifmeel (pollen) van bomen	Tijdens de bloei kan stuifmeel allergische reacties veroorzaken.	Houd bij uw activiteiten rekening met de verwachte blootstelling aan stuifmeel. Diverse websites (bijv. www.pollennieuws.nl) geven informatie en tips over stuifmeel en hoe u om kunt gaan met de allergie.	• Er is geen directe oplossing voor het wegnemen van deze allergie.	Stuifmeel wordt over grote afstand verplaatst. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat veel van het stuifmeel uit de Scandinavische landen afkomstig is. Allergie door stuifmeel is door het verwijderen van bomen niet (geheel) op te lossen. Kappen: • Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ • Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): Bij hoge uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de afstand van de boom tot de woning, het aantal overlast veroorzakende bomen in de nabije omgeving en de ernst van de gezondheidsklachten meegenomen. Gezondheidsklachten moeten altijd aangetoond worden. Dit kan bijvoorbeeld met een doktersverklaring en bijgevoegde allergietest.

Type overlast	Toelichting type overlast	Wat kunt u doen?	Wat mag u van ons verwachten? (bij behoud van de boom)	Standpunt gemeente
Irritatie door platanenstof	Pluizige haartjes, stof of zaadbollen van platanenblad veroorzaken een op allergie lijkende huiduitslag, irritatie van ogen en/of keel.	Voorkom contact met het blad en zaadbollen. Als contact noodzakelijk is zorg er dan voor dat het blad/de zaadbol nat is, bijvoorbeeld na een regenbui of in de vroege ochtend (nog nat door dauw). Doordat het blad/de zaadbol nat is, blijft de irriterende stof hieraan plakken.	Waar blad valt kan extra worden geveegd (bij voorkeur als het blad vochtig is) Bij hoge uitzondering wordt een boom gekandelaberd. Bij de afweging wordt de status van de boom (structuurgroen ²), de afstand van de boom tot de woning, het aantal overlast veroorzakende bomen in de nabije omgeving en de ernst van de gezondheidsklachten meegenomen. Gezondheidsklachten moeten altijd aangetoond worden. Dit kan bijvoorbeeld met een doktersverklaring en bijgevoegde allergietest.	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij hoge uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de afstand van de boom tot de woning, het aantal overlast veroorzakende bomen in de nabije omgeving en de ernst van de gezondheidsklachten meegenomen. Gezondheidsklachten moeten altijd aangetoond worden. Dit kan bijvoorbeeld met een doktersverklaring en bijgevoegde allergietest.
Schaduw en uitzichtbelemmering	De lichtinval in huiskamers of op tuinen wordt beperkt waardoor een vermindering van woongenot wordt ervaren en/of planten minder goed groeien. Bomen kunnen een vrij uitzicht in de weg staan en daardoor onveilige situaties veroorzaken.		- Takken die over de erfgrens hangen kunnen worden gesnoeid. Dit gebeurt altijd op een voor de boom verantwoorde wijze. - Alleen bij situaties waar sprake is van een veiligheidsrisico (verkeers-technisch of verlichting gerelateerd): - uitlichten kroonrand ³ - kandelaberen ⁴	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij uitzondering. Alleen als er de volledige dag geen zon in de tuin of het huis komt of als een boom met regelmaat onveilige situaties veroorzaakt en dit niet door beheermaatregelen kan worden voorkomen.
Schaduw (zonnepanelen/-collectors)	Bomen worden tijdens hun levenscyclus groter en breder. Dit kan resulteren in een lagere opbrengst van zonnepanelen/ -collectors.	Houd bij de afweging zonnepanelen en/of -collectors te installeren rekening met het eindbeeld van bomen in de omgeving.	Alleen op locaties waar zonnepanelen/-collectors op daken van woningen en/of schuren liggen worden bij uitzondering takken gesnoeid. Dit gebeurt altijd op een voor de boom verantwoorde wijze.	Kappen: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹
Bomen belemmeren schotels	Bomen belemmeren een goede ontvangst van signalen van satellieten.		Alleen op locaties waar schotels op daken en/of aan de woning (min. 2,5m. vanaf maaiveld) zijn gemonteerd worden bij uitzondering takken gesnoeid. Dit gebeurt altijd op een voor de boom verantwoorde wijze.	Kappen: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹
Druipen (honingdauw/roetdauw)	Druipen van honingdauw en roetdauw (half juni-half sept) als gevolg van luisaantasting. Op wegen, auto's, woningen, tuinmeubilair, etc. ontstaat een plakkerige laag.	Dek uw auto, tuinmeubilair, etc. af met een hoes.	- Aanbrengen van een kruidenextract in de bodem. Hierdoor worden de bladeren van de bomen minder aantrekkelijk voor luizen. - Aanbrengen van poppen en larven van lieveheersbeestjes in de bomen. Deze insecten eten de luizen op.	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij hoge uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de hoeveelheid honingdauw/roetdauw, de mate van overlast, de afstand van de boom tot de woning, de gezondheid/ levensverwachting van de boom en de mate waarin de boom beeldbepalend is meegenomen.

Type overlast	Toelichting type overlast	Wat kunt u doen?	Wat mag u van ons verwachten? (bij behoud van de boom)	Standpunt gemeente
Schade door boomwortels aan verharding	Bomen wortelen onder verhardingen. Door diktegroei van de wortels worden tegels en straatstenen omhoog gedrukt, het wegdek wordt oneffen (struikelgevaar).	Als er boomwortels (diameter van 5 cm of kleiner) van bomen van de gemeente in uw eigen perceel groeien mag u deze zelf kappen. Als de diameter van boomwortels groter is dan 5 cm, neem dan contact op met de gemeente.	- Indien mogelijk het vergroten van de verhardingsvrije ruimte rondom de stam. - Kappen van wortels. De stabiliteit en vitaliteit van de boom mag hierdoor niet in gevaar komen. - Wortelschermen plaatsen. Deze schermen houden boomwortels tegen.	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de impact van wortelkap op de vitaliteit van de boom, de mate van overlast, de afstand van de boom tot de verharding, de gezondheid/levensverwachting van de boom en de mate waarin de boom beeldbepalend is meegenomen.
Schade door boomwortels aan riolering of gebouwen	Wortelgroei in een riolering vermindert de werking van het riool; op den duur ontstaan verstoppingen met alle gevolgen van dien. Ingroeïende wortels en/of schurende takken zorgen voor schade aan bouwwerken.	Als er boomwortels (diameter van 5 cm of kleiner) van bomen van de gemeente in uw eigen perceel groeien mag u deze zelf kappen. Als de diameter van boomwortels groter is dan 5 cm, neem dan contact op met de gemeente.	- Als uit onderzoek blijkt dat wortels schade veroorzaken worden de wortels gekapt. De stabiliteit en vitaliteit van de boom mag hierdoor niet in gevaar komen. - Wortelschermen plaatsen. Deze schermen houden boomwortels tegen.	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de impact van wortelkap op de vitaliteit van de boom, de mate van overlast, de afstand van de boom tot de riolering/het gebouw, de gezondheid/levensverwachting van de boom en de mate waarin de boom beeldbepalend is meegenomen.
Angst voor omwaaien of vallende takken	Mensen ervaren een gevoel van onveiligheid wanneer zij de stabiliteit van de boom en/of tak betwijfelen.		- Met regelmaat uitvoeren van boomveiligheidsinspecties - Uitvoeren van maatregelen naar aanleiding van boomveiligheidsinspecties	Door regelmatig boomveiligheidsinspecties uit te voeren worden risico's zo veel mogelijk vroegtijdigesignaleerd en kan kap worden voorkomen. Kappen: Bomen worden alleen gekapt als ze bij de controle gevaarlijk blijken en dit gevaar niet voldoende kan worden weggenomen.
Overhangende takken	Bomen nabij de erfgrens kunnen door hun overhangende takken voor overlast zorgen.		Takken die over de erfgrens hangen kunnen worden gesnoeid. Dit gebeurt altijd op een voor de boom verantwoorde wijze.	Kappen - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij hoge uitzondering. Alleen als er de volledige dag geen zon in de tuin of het huis komt.
Eikenprocessierups	Na contact met de microscopisch kleine brandharen van deze rups kunnen klachten ontstaan zoals hevige jeuk, huiduitslag en irritatie aan de ogen of aan de luchtwegen.	Vermijd elk contact met de rupsen en resten ervan, zoals met vrijgekomen brandharen en lege nesten. Zorg bij een bezoek aan een (natuur-)gebied met eikenprocessierupsen voor goede bedekking van de hals, armen en benen en ga niet op de grond zitten. Voor meer informatie zie: www.dronten.nl/eikenprocessierups	- Bestrijden van de rupsen met biologische middelen. Hierdoor worden de rupsen gedood voordat deze brandharen ontwikkelen. - Nesten met rupsen opzuigen. - Waar mogelijk werken aan herstel van het natuurlijk evenwicht. Hierdoor worden natuurlijke vijanden van de rups gestimuleerd.	Kappen: - Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ - Bomen buiten structuurgroen (in woonstraten en hofjes): bij hoge uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de plaagdruk, de mate van overlast en de afstand van de boom tot de woning/tuin meegenomen.

Type overlast	Toelichting type overlast	Wat kunt u doen?	Wat mag u van ons verwachten? (bij behoud van de boom)	Standpunt gemeente
Derving van inkomsten bij ondernemers	Door schaduw, blad- en vruchtval, stuifmeel en zichtbelemmering kan overlast worden ervaren door ondernemers (terras, zichtlocaties, schaduwwerking akkers).		• Snoeien van takken (alleen vanuit oogpunt veiligheid). Dit gebeurt altijd op een voor de boom verantwoorde wijze.	Kappen: • Bomen in structuurgroen ²: geen kap, uitgezonderd de situaties zie ¹ • Bomen buiten structuurgroen: bij hoge uitzondering kan worden besloten een boom te vervangen. Bij de afweging wordt de mate van overlast, de afstand van de boom ten opzichte van het object, de gezondheid/levensverwachting van de boom en de mate waarin de boom beeldbepalend is meegenomen. Vermeende inkomstenderving is op zich geen reden om bomen te kappen. • Als bedrijfsmatige hygiëne in gevaar is, wordt kappen overwogen.

¹) Uitzondering hierop zijn bomen die:

- ziek of dood zijn;
- slecht groeien of slechte groeiomstandigheden hebben;
- een gevaar vormen voor de omgeving;
- onderdeel uitmaken van een dunning;
- goedgekeurde bouwactiviteiten in de weg staan;
- bij een reconstructie of renovatie in de weg staan.

²) De gemeente Dronten kent drie soorten boomstructuren: hoofdboomstructuur, wijkboomstructuur en overige boomstructuren. Er zijn drie criteria om te bepalen of een boomstructuur in een van deze categorieën valt of tot het overig groen behoort:

- de stedenbouwkundige opzet;
- de functie van de structuur;
- de mate van openbaarheid (betekenis voor bewoners en bezoekers).

³) Uitlichten kroonrand: selectief takken wegnemen uit de buitenste kroonrand van de boom.

⁴) Kandelaberen: het wegnemen van de takken van een boom tot er een doorgaande stam met takstompen overblijft.